

Медикаменти і грудне вигодовування

Принципове питання, що потребує вирішення:

- Чи дійсно ризик від попадання ліків в організм дитини переважає над величезними перевагами грудного вигодовування?

Фактори, що визначають можливість використання медикаментів при лактації

- Фармакокінетичні фактори;
- Материнські фактори;
- Фактори з боку дитини.

Транспорт медикаментів та інших субстанцій через лактоцити

- В загальний кровообіг матері → через стінки капилярів → через альвеолярний епітелій → в молоко.
- Працює також зворотнє всмоктування!!!
- Проникнення між стінками лактоцитів.

Потрапляння медикаментів в молоко

- Медикаменти поступають в молоко в основному шляхом дифузії.
- Поступлення препарату в молоко і його вихід з молока найчастіше визначається зміною концентрації препарату в плазмі крові матері.
 - Концентрація препарату в плазмі збільшується → збільшується концентрація в молоці.
 - Концентрація препарату в плазмі падає → концентрація в молоці теж падає.
- Деякі медикаменти затримуються в молоці з-за своєї рН (барбітурати) або активно концентруються в молоці (йод) з-за того, що у лактоциті є спеціальна транспортна система для «закачки» йоду в молоко.

Фармакокінетичні фактори

- Шлях введення:
 - препарати, що мають високу концентрацію в крові краще проникають в молоко.
- Час напіввиведення: час повного виведення препарату становить **5 циклів напіввиведення.**
- рН субстрата (плазма 7,4; молоко 7,2):
 - слаболужні препарати краще кумулюються в молоці у порівнянні із со слабокислими.

Фармакокінетичні фактори

- Препарати, що мають високу концентрацію в крові краще потрапляють в молоко
- Розчинність: **з високою жиророзчинністю** проникають краще.
- Препарати, що **менше зв'язані з білками** (<90%) проникають легше.

Фактори з боку дитини

- **Оральна біодоступність:** процентний вміст речовини, що поступає з кишківника дитини в її системний кровообіг.
- **Вік дитини:** ліки краще проникають в молоко в перші дні і тижні після пологів
- Здатність організму дитини знешкоджувати і виводити препарат

Фактори з боку дитини

- **Особливості дитини:** недоношеність, незрілість, належність до групи ризику з-за ускладнень вагітності та пологів.
- Відносна доза отримана дитиною (Relative infant dose): якщо **<10% материнської дози, препарат вважається безпечним**

Медикаменти для жінки що годує груддю

- Більшість ліків безпечні для матерів, що годують груддю
- Ризики годування сумішами перевищують ризики годування груддю з невеликою кількістю ліків в молоці.

T.Hale Medications and Mother's milk 2002

Форма випуска препарату

1. Легше проникають в молоко препарати, що вводяться в/в и в/м.
2. Ректальні свічки – за рахунок швидкого всмоктування.
3. **Ризик мінімальний, хоча повністю не виключається:**
 - Препарати per os (таблетки, капсули, мікстури;
 - Засоби для місцевого вживання (вагинальні свічки, краплі в ніс, очі, спреї);
 - Засоби для зовнішнього вживання (мазі, гелі, креми):

Обережно із засобами, що наносяться на соски!

Рекомендації по призначенню ліків матерям, що годують груддю

- Приймати медикаменти тільки суворо за показаннями.
- Надавати перевагу лікам, які:
 - мають короткий період напіввиведення
 - зв'язуються з білками
 - мають високу молекулярну масу
 - мають низьку оральну біодоступність
 - доведена нешкідливість застосування під час лактації

Рекомендації по призначенню ліків матерям, що годують груддю

- Порадити вживати ліки прямо перед або одразу після годування, бажано в такий час, коли проміжок до наступного годування буде довшим, щоб дитина пропустила час піка концентрації ліків в молоці.
- За необхідності призначення ліків, при яких годування груддю небезпечне для дитини, тимчасово перервати годування, одночасно зберігаючи лактацію або припинити грудне вигодовування.
- Завжди будьте обережними з недоношеними або маловаговими дітьми.

Фактори ризику

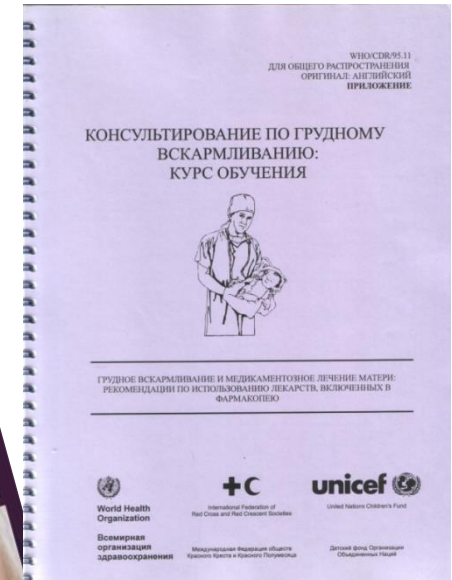
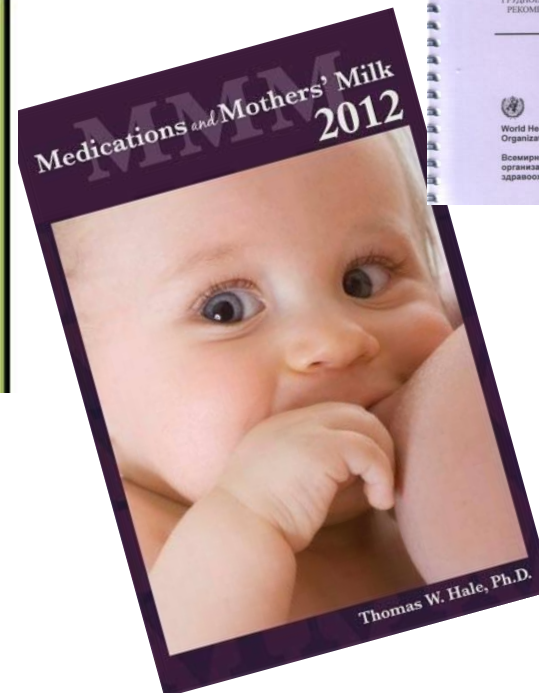
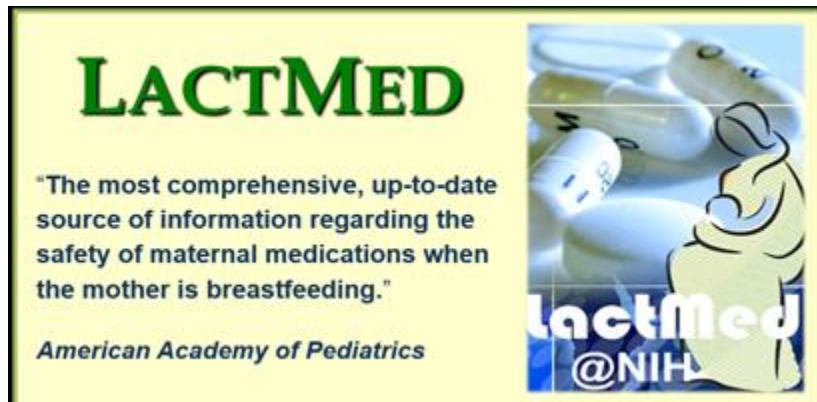
- Препарати с радіоактивними речовинами – ГВ протипоказане.
- Ліки, що містять Йод, включаючи вагінальні свічки (бетадін) – обережно.
- Препарати, що впливають на ЦНС.
- Комбіновані ліки можуть впливати активніше.
- Пам'ятаємо, що трави і БАДи **теж ліки!**

На що звернути увагу

- Якщо мати вживає ризиковані ліки або засоби про які недостатньо інформації, слідкуйте за змінами поведінки дитини:
 - тривожність;
 - висипка;
 - біль в животі;
 - зміни у випорожненнях;
 - зміни манери смоктання.

Джерела інформації

- Рекомендації ВООЗ
- Medications and Mother's Milk. T. W. Hale
- LactMed

- <http://e-lactancia.org/> (сайт госпиталя Марина Альта)

Найбільш важлива інформація з довідників

- Категорія ризику препаратів.
- Педіатричне застосування.
- Час максимуму препарату в крові і час його напіввиведення.
- Відносна доза, отримувана дитиною.

Приклад: Метронідазол

- При внутрішньовенній та оральній терапії матері, дитина на грудному вигодовуванні отримує меншу дозу метронідазолу, ніж дитина, що отримує лікування при інфекції.
- Рівень медикаменту та його метаболітів в плазмі крові дитини менше рівня в плазмі крові матері.
- Численні наукові дослідження показують відсутність негативних ефектів на дитину, чия матір отримує метронідазол і годує груддю.
- Для матерів, що годують груддю, Американська Академія Педіатрії рекомендує припинення ГВ на 12-24 години лише після вживання матір`ю однієї дози препарату в 2 грама.
- Місцеве і вагінальне застосування метронідазолу при ГВ навряд чи може бути предметом турбування.

T.Hale Medications and Mother's milk 2002

U.S. National Library of Medicine,
National Institutes of Health,
Department of Health & Human Services

Вплив медикаментів на лактацію

Пригнічують лактацію:

- Каберголін (Достінекс), бромокриптин (Парлодел).
- Естрогени, меншою мірою, гестагени.
- Ергометрин.
- Диуретики.
- Антигістаминні препарати.
- Судиннозвужуючі (катехоламіни, ефедрин).

Вплив медикаментів на лактацію

Посилюють лактацію:

- Метоклопрамид (церукал).
- Блокаторі шлункової секреції (Н-рецепторів: ранітидин, фамотидин).
- Нікотинова кислота.
- Еуфілін.
- Сульпірид.
- Метилдофа.
- Вітаміни С, А, В1, В6.
- Окситоцин (покращує виведення молока).